

Czas: jak go bronić przed pożeraczami

Materiał zawiera 7 ilustracji (fotografii, obrazów, rysunków), 16 ćwiczeń, w tym 5 interaktywnych.

Czas: jak go bronić przed pożeraczami

Co przychodzi wam na myśl, kiedy słyszycie słowo „wynałazek”? Co według was było największym – jak dotąd – wynalazkiem człowieka? **Terry Pratchett** uważa, że czas: to ludzie go wymyślili i dlatego uważają, że jest ważny. Jakie jest twoje zdanie?

Ćwiczenie 1
Zasób interaktywny dostępny pod adresem <https://epodreczniki.pl/b/PTzO5cpLo>

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Zapiszcie na kartce, jak rozumiecie słowo „czas”.

Przeczytajcie w parach swoje notatki i porównajcie określenia. Następnie porozmawiajcie w grupie i uzupełnijcie powstałe definicje. Przeczytajcie opisy „czasu” na forum klasy i porozmawiajcie o nich.

Na koniec porównajcie wasze pomysły z definicją „czasu” zamieszczoną w słowniku języka polskiego.

Ćwiczenie 2

Usiądź wygodnie. Zamknij oczy, zrelaksuj się i wyobraź sobie czas. Jak wygląda? Co robi? Opisz swoje wyobrażenie tutaj lub w zeszycie.

Uzupełnij

Ćwiczenie 3

Zaznacz na zielono przymiotniki, które mówią, jaki może być czas.

zielony

drogocenny

wolny

kwitnący

jaskrawy

stracony

odpowiedni

miniony

teraźniejszy

zajęty

połączany

święteczny

zimowy

letni

miły

szlachetny

Ćwiczenie 4

Zaznacz na czerwono czasowniki, które mówią, co „robi” czas.

czerwony

pływie

warczy

biegnie

skacze

leży

leci

wisi

pędzi

krąży

milczy

ucieka

mija

Ćwiczenie 5

Dopisz – tutaj lub w zeszyte – wyrazy pokrewne do rzeczownika „czas”.

Wzór: czas – czasochłonny

Uzupełnij

Ćwiczenie 6

Z wyrazem „czas” wiąże się wiele powiedzeń. Dopasuj słowa, by utworzyły znane związki wyrazowe.

zyskać

czasie

nadgryziony

czasu nie liczą

czas

i atlasu

szczęśliwi

czasu

za naszych

czas

komu w drogę

leczy rany

kwestia

temu czas

w swoim

na czasie

zabić

zębem czasu

szkoda czasu

czasów

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 7

Przeczytajcie powiedzenia z poprzedniego zadania i wspólnie wyjaśnijcie ich znaczenie oraz podajcie przykładowe sytuacje, w których można ich użyć.

Ćwiczenie 8

Obejrzyj fotografie. Czy znasz te przedmioty? Spróbuj je nazwać.

licencja: CC 0

Ćwiczenie 9

Odpowiedzcie na pytania i porozmawiajcie.

- Do czego służą te zegary?
- Czym się różnią?
- Czy powstały w tym samym czasie?
- Jak sądzicie, które są najstarsze, a które najnowocześniejsze?
- O czym świadczy ta ekspozycja?

Ćwiczenie 10

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Mariusz Kubik, licencja: CC BY-SA 3.0

Ludwik Jerzy Kern

1920–2010

Polski poeta i satyryk, a także autor wielu piosenek, choćby znanej wam pewnie „Lato, lato”. Napisał wiele bajek, opowiadań i wierszy dla najmłodszych; na podstawie wielu z nich zrealizowano dobranocki, np. „Ferdynand Wspaniały” czy „Proszę słonia”.

Ćwiczenie 11

Wysłuchaj uważnie wiersza Ludwika Jerzego Kerna pt. „Historia wynalazcy”. Co jest jego główną myślą?

[Nagranie dostępne na portalu epodreczniki.pl](#)

Wiersz Historia wynalazcy czyta Elżbieta Golińska

Contentplus.pl sp. z o.o., tylko do użytku edukacyjnego na epodreczniki.pl

Wiersz Historia wynalazcy czyta Elżbieta Golińska Wiersz Historia wynalazcy czyta Elżbieta Golińska Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., tylko do użytku edukacyjnego na epodreczniki.pl.

Ćwiczenie 12

Utwórz zdanie, które jest główną myślą wiersza L.J. Kerna. Wybierz właściwe czasowniki i użyj ich w poprawnych formach. wynaleźć, wydłużyć, marnować, oszczędzić, zarobić

Człowiek [ ] wiele rzeczy, żeby [ ] czas, a teraz [ ]
go przed telewizorem.

Źródło: Contentplus.pl sp. z o.o., licencja: CC BY 3.0.

Ćwiczenie 13

Zaznacz w tekście wiersza nazwy rzeczy wymyślonych przez człowieka.

« Ludwik Jerzy Kern

Historia wynalazcy

Żeby zaoszczędzić czas, czas o wiele cenniejszy niż złoto,
człowiek, jako że nie jest idiotą, wynalazł te rzeczy oto:

koło,

jazdę konną,

druk,

kilka krótszych morskich dróg,

zestaw szybkich dań barowych,

pralkę,

silnik spalinowy,

long-play (pół godziny grania),

zegarek bez nakręcania,

golenie się elektryczne,

tablice logarytmiczne,

aeroplan,

puszki groszku,

motorówkę,

kawę w proszku,

koszulę, co schnie raz dwa,

aż w końcu

któregoś dnia

podparł się z tyłu w szyję

i wynalazł telewizję.

Teraz godzinami przed niewielkim ekranem siedzi,
nachodzi go rodzina, znajomi, sąsiedzi,
i trwoni razem z nimi, razem z dziećmi, żoną,
ten czas, co przez wieki zaoszczędzono.

Ćwiczenie 14

Porozmawiajcie:

- Jakie inne wynalazki zmieniły życie ludzi? Dlaczego?
- Przeczytajcie wers, w którym poeta określił człowieka. Jak rozumiecie te słowa?
- Jak można określić tych, którzy zbyt dużo czasu spędzają przed telewizorem?
- Na co można przeznaczyć wolny czas?
- Co sądzicie o osobach, które mówią: „Nudzi mi się!”?
- Czym są „pożeracze czasu”? W jaki sposób „zjadają” sekundy, minuty i godziny?

Ćwiczenie 15

Jak wykorzystujesz wolny czas? Zapisz odpowiedź tutaj lub w zeszycie. Podziel się z koleżankami i kolegami swoimi doświadczeniami.

Uzupełnij

Ćwiczenie 16

Zamieńcie się w wynalazców i wymyślcie coś pożytecznego, co w jakiś sposób ułatwi, ulepsy życie człowieka albo pozwoli mu zaoszczędzić czas. Zaprezentujcie swoje wynalazki, opiszcie je i poddajcie koleżeńskiej ocenie na forum klasy.